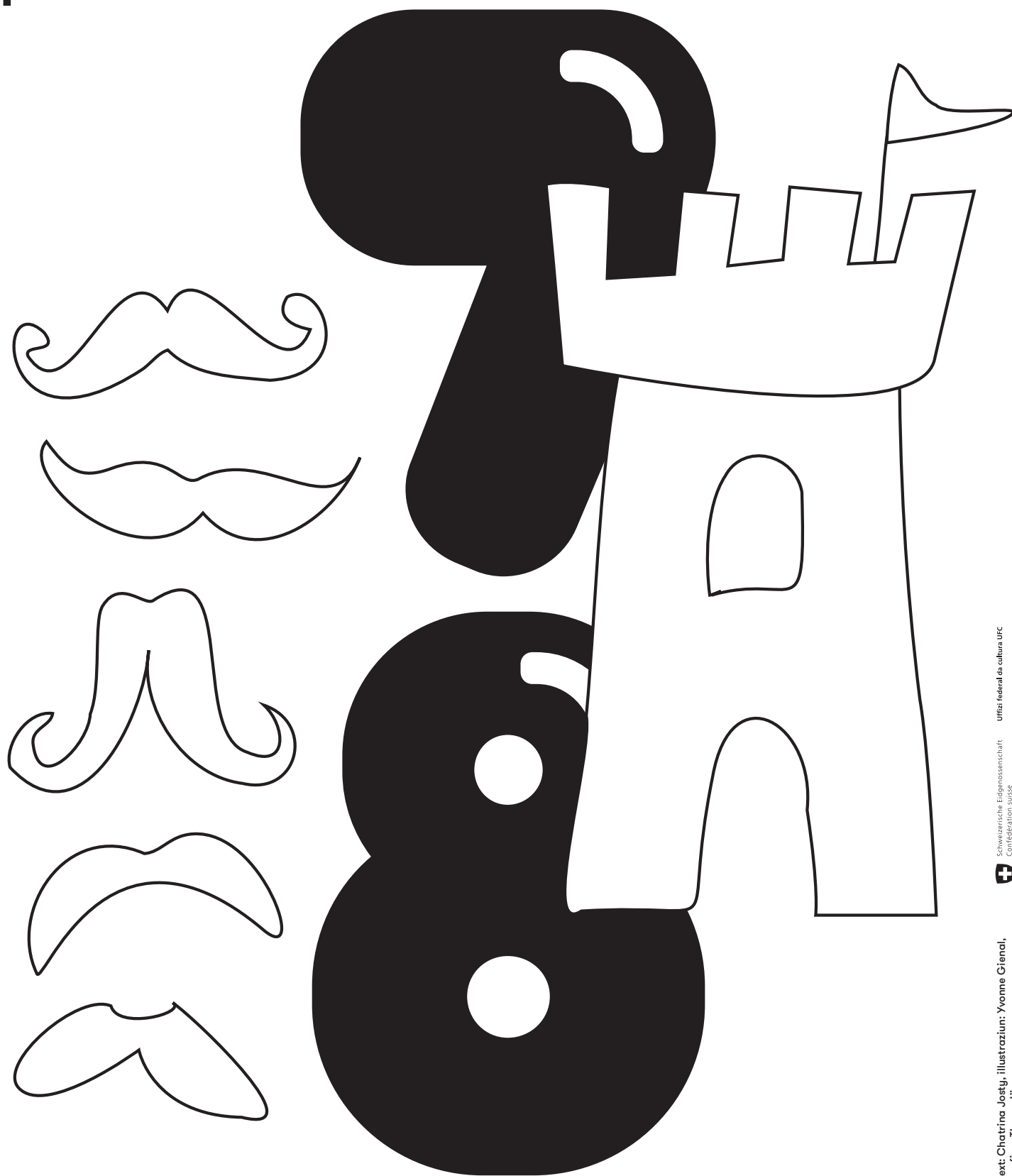

Oz en igls Gis europeics digl patrimoni

SATEMBER

Igls Gis europeics digl patrimoni

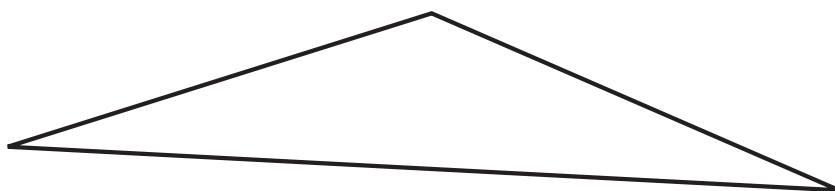
Tge sazupa davo igls eschs ad igl mir d'egn casti? Tgi â construieu la tur da crap a sco veza ella or andavains? Quànt vigl e igl viaduct a partge tegna el ànc adigna? Casteals, turs, viaducts a pùnts viglias savessan raquintar a nus blearas istorgias digl passo – sch'ellas savessan bagliar ... Dar igl pled a tals monumaints, a quels patrimoni digl passo, quegl e l'idea digls Gis europeics digl patrimoni near par tudestg «Denkmal-tage».

Igls Gis digl patrimoni dat igl an 50 tearas. An Svizra ân els liac mintgame la savunda fegn d'eanda digl satember. Durànt quels dus gis âs tei la schànza da scuvrir igls stgazis da ple bòld a da vagnir a saver lur istorgias a misteris.

Impurtànts patrimoni agl Grischùn en par exaimpel las lingias da la

Veiafier retica da l'Alvra a digl Bernina. Quellas lingias da tren mussan numnadameing an tge moda a maniera geniala c'igls carstgàns ân biagieu avànt passa 100 ons, par exaimpel pùnts ad igls viaducts renumos. Par pùnts, veias a sendas va'gl agl on 2024 ved igls Gis europeics digl patrimoni. La devisa e «culiieu». Las culiaziùns – segi quegl lingias da tren near veias – earan impurtàntas pigl barat da roba. Parsùnas da diferaints liacs en vagnidas anzemel graztga a las culiaziùns ad ascheia â'gl puspe do novas culiaziùns. Or da quegl â'gl magari ear do novs monumaints a novs misteris ...

Tge culiaziùns a monumaints c'igl dat da scuvrir agls Gis europeics digl patrimoni sco ear igl program par unfànts a carschieus tgatas tei sen:
● www.kulturerbe-entdecken.ch

Quànt viglia e la tia tgea?

Tge e par te egn stgazi da ple bòld?

Egn monumaint sa ear easser eгна statua d'egna parsùna renumada. Âs tei gea vieu eгна statua? Da tgi?

Par tge near par tgi construessas tei eгна statua?

Davainta detectiv/a da patrimoniis!

1

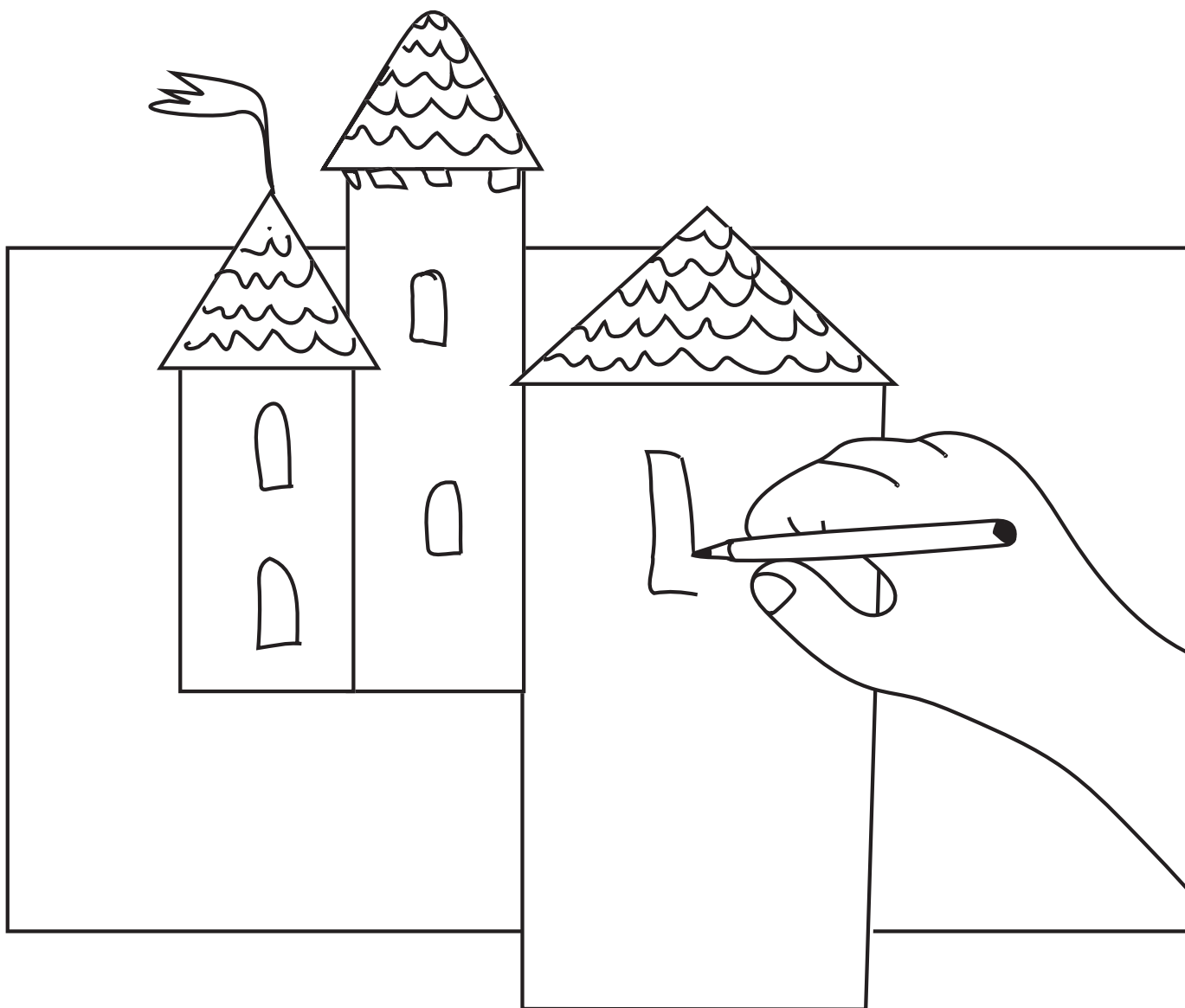
Prenda egn bloc ad egn risplei, egn telefonet near egn aparat da fotografar, egn cumpogn near egn cumpogna a fe egn spassageada tras la tia vischnànca.

Varda egn'eada bagn sen las tgeas viglias, las pùnts, las turs near igls casteals (sch'igl dat quels agl tieus conturn) ad otras tgossas interessàntas da ple bòld. Tschearna egn da quels patrimoniis ad igl malegia near fotografescha.

Amprova d'eruir:

- Quànt vigl e igl tieus patrimoni?
- Quànt impurtànt e el?
- Per tgi è el impurtant?
- Par tgi e el impurtànt?
- Partge dat igl que patrimoni?
- E'gl egn beal patrimoni?

Va agl biro da turissem near ampear'egna parsùna da la tia vischnànca c'ancanuscha fetg bagn tut quegl da ple bòld. Fe egn descripciùn curta digl tieus patrimoni.

Descripziùn di gl patrimoni

1

Quànt vigl e igl tieus patrimoni? _____

Quànt impurtànt e el? _____

Par tgi e el impurtànt? _____

Partge dat igl que patrimoni? _____

Tge valeta veva el ple bòld? _____

Tge valeta â'l oz? _____

E'gl egn beal patrimoni? _____

Fe egn patrimoni par palpar

2

Tei dovras:

- models (varda sen las paginas savundàntas)
- pulpier ple gross
- egn risplei
- cola

Prenda egn model, par exaimpel la baselgia. Malegia ella cun risplei segl pulpier ple gross. Prenda ussa la cola a va suainter a las lingias digl risplei. Le siantar la cola. Cur ca la cola e sètga, sas tei sarar igls îls a palpar las lingias da cola cun la deta.

Scha tei fas tut igls patrimoni cun cola (tut igls models), sas tei far egn gioi landeror:
Sche palpar igl tieus cumpogn near la tia cumpogna igls maletgs. Tgatan els or tge patrimoni c'els palpan?

